

Pangandussektori II kvartali 2021 ülevaade

Kooskõlas üldiste majanduslike arengusuundumustega olid 2021. aasta esimene pool ja sealhulgas teine kvartal soodsad ka Eesti pangandussektorile. Esimese kvartali oodatust kiiremale majanduskasvule (5,4%) järgnes Eestis teises kvartalis veelgi kiirem SKP kasv (12,9%).

Põhinäitajad	I kvartal 2021
Laenujäägi aastakasv	2,8%
Hoiuste jäägi aastakasv	21,6%
Laenude ja hoiuste suhtarv	82%
Pikaajaliste viivislaenude osakaal laenuportfellis	0,60%
Likviidsuskattekindaja	183%
Puhaskasum	117 mln eurot
Kulude ja tulude suhe	48,2%
Omakapitali tootlikkus	9,6%
Varade tootlikkus	1,08%
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv	27,1%

Pangandussektoris oli juuni lõpus viivislaene majapidamiste ja äriühingute portfellis kokku 1,9% ehk 0,03 pp enam kui juunis ja märtsis. Samal ajal jätkus mittetöötavate laenude osakaalu kahanemine teises kvartalis jõudes juuni lõpuks 1,6%ni.

Koos majanduskasvuga hoogustus teises kvartalis ka uute laenude väljastamine. Nii üldisema majanduse kui ka laenujäägi suurenemise puhul tuleb küll arvestada ka eelmise aasta madalamat baasi (pangandussektori laenujääk kahanes 2020. aasta teises kvartalis 0,7%). Sellegipoolest on laenumahu kasv viimase nelja kvartali jooksul üha kiirenenud, jõudes selle aasta teise kvartali lõpuks juba 5,8%ni. See ei jäägi enam palju maha COVID-19 kriisile vahetult eelnenud kvartalite 7% kasvust. Pangandussektori laenuportfelli maht ulatus juuni lõpus 29,1 miljardi euroni. Võrreldes aastatagusega vedasid laenumahu kasvu taas majapidamised, kuigi oluline panus tuli ka ettevõtelt ning kohalike omavalitsuste laenujäägi suurenemisest. Majapidamiste laenumahu kasvu kõrval on seega hoogustumas ka mittefinantsettevõtete laenumahu kasv, ulatudes teises kvartalis 2,3%ni (esimeses kvartalis langus 0,3%). Seejuures kasvas erasektori ettevõtete laenujääk kiiremini: aastavõrdluses 2,8% ja kvartalivõrdluses 1,2%. Erasektori ettevõtete laenumahu suurenemise taga on eelkõige kinnisvara, põllumajanduse ja ehituse sektorid.

Enam kui 90 päeva võlgnevuses olnud laenude osakaal laenujäägis alanes märtsi lõpuga võrreldes juuni lõpuks 0,05 pp ehk 0,55%-le, olles aasta varem 0,8%. Seejuures oli langus üldine ehk haaras pea kõiki majandussektoreid. Teises kvartalis jätkus ka 2020. aasta teises pooles alanud allahindluste tagasi keeramine. Allahindlused ületasid teise kvartali lõpus üle 90 päeva viivises olnud laenude mahtu 1,45kordselt (kolm kuud varem oli sama näitaja 1,38).

Kuigi eelmise aasta teise kvartali lõpuga võrreldes oli juuni lõpus hoiuseid 13% enam, siis võrreldes eelnenud kvartaliga maht hoopis alanes 0,9% 34,5 miljardi euroni. Aastaga on kasvanud nii kodumajapidamiste, ettevõtete kui ka finantseerimisasutuste hoiuste maht, ent vähenenud keskvalitsuse hoiused. Hoiuste mahu languse taga võrreldes esimese kvartaliga on eelkõige valitsussektor (sotsiaalkindlustusfond, keskvalitsus ja ka omavalitsused), aga ka ettevõtted.

Ühelt poolt hoiuste mahu kahanemine ja teisalt sektori laenujäägi suurenemine peatas ka laenude ja hoiuste suhtarvu languse ning see tõusis märtsi lõpu 82%-lt 84%-le. Ka pangandussektori likviidsete varade maht alanes eelmise kvartaliga võrreldes, olles 7,8% ehk 11,6 miljardi euro võrra väiksem (see on aga ikkagi neljandiku jagu suurem kui aasta tagasi).

Pangandussektor teenis teises kvartalis soolo arvestuses 113 miljonit eurot puhaskasumit ehk 8,3 miljonit enam kui aasta tagasi. Vaatamata vähenenud (dividendi)tulule ja üsna sarnasele tegevuskulule aitasid pangandussektoril puhaskasumit suurendada tunduvalt väiksemad krediidikahjud (2020. aasta II kvartalis 38 mln eurot vs 2021. aasta II kvartalis 6 mln eurot). Sektori omakapitali tootlikkus ulatus aasta teises kvartalis 9,3%-ni (2020. aastal 9,1%) ja varade tootlikkus 1,04%-ni (aasta tagasi 1,08%). Kulude-tulude suhtarv tõusis 0,5 pp 49%-le.

Peamised arengusuunad ja riskid

- Pangandussektori hea krediitkvaliteet paranes 2021. aasta teises kvartalis veelgi.
- Mittetöötavate laenude ja pikaajaliste viivislaenude osakaal teises kvartalis alanes. Seejuures oli langus laiapõhjaline, haarates enamikku sektoritest ning peegeldades sellega üldist positiivset majandusarengut. Sellegipoolest ei ole COVID-19 kriisiga seotud riskid kuhugi kadunud, mis muu hulgas tähendab, et enam mõjutatud sektorid on jätkuvalt surve all.
- Pangandussektori laenujäägi kasv kiirenes veelgi: laenujääk suurenes aastavõrdluses 5,8%. Erasikute laenujäägi kõrval on hoogustumas ka ettevõtete laenujäägi kasv.
- Pärast aasta kestnud jõulist likviidsuse suurendamist kahanes likviidsete vahendite maht teises kvartalis oodatult. Eesti pangandussektori likviidsusriski võib jätkuvalt madalaks pidada.
- Eesti pankade kasumlikkus ehk 2021. aasta teise kvartali omakapitali tootlikkus püsis kõrge, 9,3% (ELi keskmine näitaja ulatus esimeses kvartalis 7,6%-ni).
- Laenumahu kiirenev kasv ja riskivarade suurenemine tõid teises kvartalis kaasa teatud kapitalinäitajate nõrgenemise. Kuid kapitaliseeritus on endiselt tugev ja see aitab Eesti pangandussektoril võimalike krediidikahjumitega edukalt toime tulla.

[Pangandussektori kvartali ülevaated](#)

Viimati muudetud 13.10.2021